

นิราศปักกิ่ง

โดย

๑. เด็กชายรณกร	ราชวงศ์	เลขประจำตัว ๕๒๘๔๒	เลขที่ ๓
๒. เด็กชายปุณณวรรณ	ไทยเอียด	เลขประจำตัว ๕๒๙๐๔	เลขที่ ๑๒
๓. เด็กชายชยพล	ร้อยบาง	เลขประจำตัว ๕๒๙๕๒	เลขที่ ๑๘

ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑/๕

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแบบบูรณาการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร

นิราศปักกิ่ง

โดย

๑. เด็กชายรณกร	ราชวงศ์	เลขประจำตัว ๕๒๘๔๒	เลขที่ ๓
๒. เด็กชายปุณณวรรธน์	ไทยเอียด	เลขประจำตัว ๕๒๙๐๔	เลขที่ ๑๒
๓. เด็กชายชยพล	ร้อยบาง	เลขประจำตัว ๕๒๙๕๒	เลขที่ ๑๘

ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑/๕

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแบบบูรณาการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ปีการศึกษา ๒๕๖๘
โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร

หัวข้อโครงการ : ปักกิ่ง (Beijing)
หัวข้อย่อย : นิราศปักกิ่ง
โดย : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๕
กลุ่มสาระการเรียนรู้ : ภาษาไทย
ครูที่ปรึกษา : ๑. นางสาวอภิญญา ลีลาอริยะ
๒. นายธรรมนันท์ ศรีมาสอน
ครูประจำวิชา : นางสาวกมลพร ทองนุช

กลุ่มบริหารวิชาการโรงเรียนเทพศิรินทร์ อนุมัติให้แนบโครงการบูรณาการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการประเมินผลในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๕

..... รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ
(นางสาวพศุภยา เลิศมานพ)

คณะกรรมการประเมินโครงการฯ

..... หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
(นายนันท์นิพนธ์ รุ่งเรือง)

..... หัวหน้าสายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ / ครูประจำวิชา
(นางสาวกมลพร ทองนุช)

..... ครูที่ปรึกษา
(นางสาวอภิญญา ลีลาอริยะ)

..... ครูที่ปรึกษา
(นายธรรมนันท์ ศรีมาสอน)

หัวข้อโครงการ : ปักกิ่ง (Beijing)
หัวข้อย่อย : นิราศปักกิ่ง
โดย : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๕
กลุ่มสาระการเรียนรู้ : ภาษาไทย
ครูที่ปรึกษา : ๑. นางสาวอภิญญา ลีลาอริยะ
๒. นายธรรมนันท์ ศรีมาสอน
ครูประจำวิชา : นางสาวกมลพร ทองนุช

บทคัดย่อ

โครงการบูรณาการเรื่อง นิราศปักกิ่ง มีจุดประสงค์ในการทำโครงการเพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง ผ่านการแต่งกลอนนิราศเกี่ยวกับกรุงปักกิ่งจำนวน ๑๕ บท เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ภูมิประเทศ และความสวยงามในวรรณศิลป์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลการศึกษาพบว่า กรุงปักกิ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศจีน ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี เคยมีจักรพรรดิปกครองรวม ๕ ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์เหลียว, ราชวงศ์จิน, ราชวงศ์หยวน, ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง จนกระทั่งมีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) ก็ได้สถาปนาปักกิ่งให้เป็นเมืองหลวงของประเทศ โดยคำว่าปักกิ่ง มาจากคำภาษาจีนกลางคือ เป่ย์จิง (Beijing) แปลว่า “เมืองหลวงทางทิศเหนือ” เพื่อแยกให้แตกต่างจากเมืองหนานจิง ซึ่งแปลว่า “เมืองหลวงทางทิศใต้” ในกรุงปักกิ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ พระราชวังต้องห้าม มีสถานะเป็นพระราชวังหลวง ตลอดจนเป็นที่ประทับ และออกว่าราชการของสมเด็จพระจักรพรรดิ พระราชวังฤดูร้อน มีการสร้างทะเลสาบคุนหมิงอยู่ภายในพระราชวัง ซึ่งสร้างโดยใช้แรงงานคน หอสักการะฟ้าเทียนถาน เป็นสถานที่ที่สมเด็จพระจักรพรรดิทำพิธีบวงสรวงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในประเทศ วัดหย่งเหอ วัดในพุทธศาสนาแบบทิเบต นิกายเกลุกปะ กำแพงเมืองจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคกลาง และกลุ่มอาคารโบราณहु่งชุมชนที่มีการปกครองระดับล่างสุดในระดับการปกครองของประเทศจีน

นิราศปักกิ่ง เป็นบทร้อยกรองที่มีเนื้อหาหลักเกี่ยวข้องกับการเดินทาง ผู้แต่งจะใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางในการดำเนินเรื่อง โดยใช้รูปแบบฉันทลักษณ์ที่หลากหลาย แต่รูปแบบฉันทลักษณ์ที่นิยมใช้ในการแต่งนิราศมากที่สุด คือ กลอนสุภาพ โดยกำหนดให้เริ่มต้นบทกลอนนิราศวรรคแรกด้วยวรรครับ และจบบทกลอนนิราศวรรคสุดท้าย (วรรคส่ง) ด้วยคำว่า “เอ๋ย”

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำโครงการบูรณาการเรื่อง “นิราศปากกิ่ง” ขอขอบพระคุณ คุณครูอภิญา สีสาริยะ และคุณครูธรรมนันท์ ศรีมาสอน ครูที่ปรึกษาประจำชั้น ม.๑/๕ คุณครูกมลพร ทองนุช ครูประจำวิชาภาษาไทย ที่อธิบายให้ความรู้ให้กับคณะผู้จัดทำอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดทำโครงการบูรณาการเรื่องนี้ ตลอดจนยังคอยให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการทำโครงการฉบับนี้ เพื่อให้โครงการบูรณาการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๕ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยหาข้อมูล ให้การสนับสนุนส่งเสริม และเป็นกำลังใจให้คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ
กันยายน ๒๕๖๘

บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ จุดประสงค์	๒
๑.๓ สมมติฐาน / แนวคิด / หลักการ / ทฤษฎี	๒
๑.๔ ข้อตกลงเบื้องต้น	๒
๑.๕ วิธีดำเนินงาน	๒
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
บทที่ ๒ เอกสารและหลักการที่เกี่ยวข้อง	๔
๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง	๔
๒.๑.๑ กรุงปักกิ่ง	๔
๒.๑.๒ พระราชวังต้องห้าม	๔
๒.๑.๓ พระราชวังฤดูร้อน	๕
๒.๑.๔ หอสักการะฟ้าเทียนถาน	๕
๒.๑.๕ วัดหย่งเหอ	๖
๒.๑.๖ กำแพงเมืองจีน	๖
๒.๑.๗ อาคารที่อยู่อาศัยย่านโบราณ	๗
๒.๒ ความรู้เกี่ยวกับนิราศ	๗
๒.๒.๑ นิราศ	๗
๒.๒.๒ รูปแบบฉันทลักษณ์ในนิราศ	๗
๒.๓ ข้อตกลงเบื้องต้น	๘
บทที่ ๓ วิธีดำเนินงาน	๑๐
๓.๑ ค้นหาคว้าศึกษาข้อมูล	๑๐
๓.๒ ศึกษาการเขียนนิราศ	๑๐
๓.๓ ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน	๑๐
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	๑๑
บทที่ ๕ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	๑๒
๕.๑ สรุปผลการศึกษา	๑๒
๕.๑.๑ กรุงปักกิ่ง	๑๒
๕.๑.๒ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงปักกิ่ง	๑๒
๕.๑.๓ นิราศ	๑๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๓
๕.๓ ปัญหาและอุปสรรค	๑๓
๕.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๓
บรรณานุกรม	๑๔

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

ประเทศจีนถือเป็นประเทศหนึ่งในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออก ที่มีภาษา ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์สืบทอดต่อกันมายาวนาน อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีอิทธิพล และมีบทบาทสำคัญ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ภาษา และวัฒนธรรมต่อหลาย ๆ ประเทศในแถบภูมิภาคเดียวกัน อีกด้วย โดยเฉพาะกรุงปักกิ่ง (北京 : Beijing) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นศูนย์กลางทางการปกครอง และแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมเก่าแก่ที่สืบทอดกันมานานหลายศตวรรษ ดังมีหลักฐานปรากฏให้เห็นเป็นสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น พระราชวังต้องห้าม (紫禁城 : Forbidden City), พระราชวังฤดูร้อน (颐和园 : Summer Palace), หอสักการะฟ้าเทียนถาน (天坛 : Temple of Heaven), วัดหย่งเหอ (雍和宫 : Lama Temple), กำแพงเมืองจีน (万里长城 : Great Wall of China) รวมไปถึงอาคารที่อยู่อาศัยในย่านโบราณ (胡同 : Hutong Areas)

ด้านภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มภาษาไต ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของตระกูลภาษาไท-กะได สันนิษฐานว่าภาษาในตระกูลนี้มีถิ่นกำเนิดมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีน และยังมีนักภาษาศาสตร์บางท่านได้เสนอว่า ภาษาไทยน่าจะมีความเชื่อมโยงกับตระกูลภาษาออสโตร-เอเชียติก ตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน และตระกูลภาษาจีน-ทิเบต อีกด้วย

ภาษาไทยมีลักษณะเป็นภาษาคำโดด เป็นภาษาที่มีระดับเสียงของคำหรือวรรณยุกต์ที่แน่นอน เช่นเดียวกับภาษาจีน การออกเสียงจึงแยกเป็นคำต่อคำ ทำให้ชาวต่างชาติออกเสียงได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากการออกเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคำ เช่น เสือ (สัตว์), เสื่อ (เครื่องใช้), เสื่อ (เครื่องแต่งกาย) การสะกดคำมีความซับซ้อน อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิด เช่น ตากลม (ตา-กลม หรือ ตาก-ลม) ประรณนา (ปราด-ละ-หนา) อรรถรส (อัด-ละ-รด) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งเป็นภาษาไทยกลางซึ่งใช้เป็นภาษาราชการ และภาษาไทยท้องถิ่นอีกด้วย

เอกลักษณ์เด่นอย่างหนึ่งที่ปรากฏในภาษาไทยก็คือ คำคล้องจอง และการสัมผัสคำ ซึ่งมีปรากฏให้เห็นทั้งในภาษาร้อยแก้ว และภาษาร้อยกรอง ดังตัวอย่างในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กษัตริย์ในสมัยสุโขทัยผู้คิดประดิษฐ์ลายสือไทยที่มีการปรับปรุงและใช้เป็นภาษาประจำชาติในปัจจุบัน ความว่า “กรุงสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ... เพื่อนจงวัวไปค้า ชี้นำไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองค้า ...” ซึ่งแสดงให้เห็นการประยุกษ์คำให้มีสัมผัส มีความไพเราะ มีคำคล้องจอง และมีการซ้ำคำ เพื่อประสานความหมายในกลุ่มประโยคความเดียวให้มีใจความชัดเจน และมีความกลมกลืนกันมากขึ้น

ด้านภาษาร้อยกรอง ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดของภาษาไทย เนื่องจากการนำถ้อยคำมาจัดเรียงให้เป็นระเบียบตามหลักของฉันทลักษณ์ หรือข้อกำหนดทางวรรณศิลป์ เพื่อทำให้เกิดความไพเราะ สละสลวย แตกต่างจากภาษาปกติทั่วไป ภาษาร้อยกรองจะมีกฎเกณฑ์บังคับที่

แน่นอนเกี่ยวกับเสียง การรับ-ส่งสัมผัส คำเป็น-คำตาย เสียงหนัก-เบา (ครุ-ลหุ) จำนวนคำ และวรรคตอนในบท แบ่งเป็น ๗ ประเภทหลัก ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต และกลบท

การศึกษาโครงการบูรณาการครั้งนี้ ผู้จัดทำโครงการจะทำการศึกษาเฉพาะนิราศ ซึ่งจัดเป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง ที่สามารถแต่งด้วยคำประพันธ์ได้หลากหลายชนิด เช่น โคลงสี่สุภาพ (นิราศนรินทร์, นิราศสุพรรณ, นิราศพระบาท : พระมหานาควัดท่าทราย) กาพย์ห่อโคลง (นิราศธารทองแดง, นิราศธารโศก) ร้อยแก้ว (นิราศนครวัด) แต่ในการแต่งนิราศส่วนใหญ่จะนิยมแต่งด้วยกลอนสุภาพหรือกลอนแปด โดยขึ้นบทแรกของนิราศด้วยวรรครับ และจบบทสุดท้ายของนิราศด้วยคำว่า “เอย”

๑.๒ จุดประสงค์

๑. ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง
๒. แต่งกลอนนิราศเกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง จำนวน ๑๕ บท

๑.๓ สมมติฐาน / แนวคิด / หลักการ / ทฤษฎี

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญในกรุงปักกิ่ง แล้วนำมาพรรณนาเป็นบทร้อยกรองประเภทนิราศตามฉันทลักษณ์ได้ถูกต้อง

๑.๔ ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. ผู้จัดทำโครงการทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญในกรุงปักกิ่งผ่านเอกสารที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นหลัก
๒. ผู้จัดทำโครงการทำการศึกษาลักษณะของนิราศ ทั้งในด้านฉันทลักษณ์ การรับ-ส่งสัมผัส รวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิราศ
๓. มีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ ครู ที่เชี่ยวชาญในด้านคำประพันธ์ประเภทนิราศ

๑.๕ วิธีการดำเนินการ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบโครงการบูรณาการ โดยผู้จัดทำโครงการได้วางแผนทางการศึกษาโครงการบูรณาการไว้ดังนี้

๑. ศึกษาความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนิราศ และกรุงปักกิ่ง
๒. สืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นหลัก
๓. คัดกรองเฉพาะส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญ เพื่อนำมาแต่งเป็นนิราศ
๔. สรุปผลการศึกษา โดยเรียบเรียงข้อมูลจากผลการศึกษา และการแต่งนิราศ
๕. นำเสนอโครงการบูรณาการเป็นรูปเล่ม พร้อมแต่งบทร้อยกรองประเภทนิราศ โดยใช้กลอนสุภาพจำนวน ๑๕ บท

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้จัดทำโครงการบูรณาการ จะได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญในกรุงปักกิ่ง
๒. ผู้จัดทำโครงการบูรณาการมีความรู้ในเรื่องคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทนิราศมากขึ้น

บทที่ ๒ เอกสารและหลักการที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาโครงการบูรณาการเรื่องนี้ ผู้จัดทำได้ทำการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของกรุงปักกิ่ง ในด้านภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญ สอดคล้องกับการพรรณนาเป็นบทร้อยกรองในรูปแบบนิราศ โดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างตามหลักของฉันทลักษณ์ หรือข้อกำหนดทางวรรณศิลป์ ของบทร้อยกรองประเภทนิราศ โดยมีรายละเอียดการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง

๒.๑.๑ กรุงปักกิ่ง (北京 : Beijing) เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า ๓,๐๐๐ ปี และยังเป็นเมืองหลวงโบราณของจีน รวม ๕ ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์เหลียว ราชวงศ์จิน ราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง จนกระทั่งมีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) ก็ได้สถาปนาปักกิ่งให้เป็นเมืองหลวงของประเทศ

คำว่าปักกิ่ง มาจากคำภาษาจีนกลางคือ เป่ย์จิง (พินอิน : Běijīng) แปลว่า “เมืองหลวงทางทิศเหนือ” (จากอักษรจีน 北 : běi ที่แปลว่า “ทิศเหนือ” และ 京 : jīng ที่แปลว่า “เมืองหลวง”) ซึ่งถูกนำมาใช้เมื่อ ค.ศ. ๑๔๐๓ ในสมัยราชวงศ์หมิง เพื่อแยกให้แตกต่างจากเมืองหนานจิง ซึ่งแปลว่า “เมืองหลวงทางทิศใต้” สำหรับประเทศไทยนิยมเรียกชื่อว่าปักกิ่ง มากกว่าเป่ย์จิง เพราะเป็นการเรียกตามชื่อในภาษาจีนกวางตุ้งมาตรฐาน โดยเพี้ยนมาจากคำว่า bak1 ging1 (ปักกิ่ง)

ในปัจจุบัน ปักกิ่งถือว่าเป็นเมืองหลวงที่มีประชากรมากที่สุดในโลก คือมากกว่า ๒๒ ล้านคน และเป็นเมืองที่มีประชากรมากเป็นอันดับ ๒ ของประเทศจีนรองจากนครเซี่ยงไฮ้ ประชาชนอยู่ภายใต้การปกครองโดยตรงจากรัฐบาลกลาง มีการแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๖ เขต เป็นเมืองที่มีทั้งประวัติศาสตร์ และความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเทคโนโลยี การศึกษา เศรษฐกิจ การคมนาคม การลงทุน ตลอดจนยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกมากมาย

๒.๑.๒ พระราชวังต้องห้าม (紫禁城 : Forbidden City) หรือพระราชวังกู้กง (故宮 : Gùgōng) ซึ่งหมายถึง “พระราชวังเก่า” พระราชวังนี้มีชื่อเรียกภาษาจีนว่า Zǐjīnchéng ซึ่งสามารถแปลตามตัวอักษรได้ว่า “เมืองต้องห้ามสีม่วง” ตัวพระราชวังตั้งอยู่ใจกลางของกรุงปักกิ่ง มีสถานะเป็นพระราชวังหลวง ใช้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระจักรพรรดิ และเป็นที่ออกว่าราชการ มาตั้งแต่สมัยกลางราชวงศ์หมิง จนถึงราชวงศ์ชิง พระราชวังต้องห้ามยังเป็นที่รู้จักกันในนามของ พิพิธภัณฑ์พระราชวัง (故宮博物院 : Gùgōng Bówùyuàn) ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๗๒๐,๐๐๐ ตารางเมตร หรือ ๔๕๐ ไร่ (๐.๗๒ ตร.กม.) ภายในพระราชวังมีอาคาร ๙๘๐ หลัง มีห้องทั้งหมด ๙,๙๙๙ ห้อง และมีพระที่นั่ง ๗๕ องค์ แบ่งเป็นเขตพระราชฐานชั้นนอก ชั้นกลาง และชั้นใน นอกจากนี้ยังมีหอพระสมุด และห้องลับต่าง ๆ อีกมาก ตลอดจนยังมีสวน ลานกว้าง และมีทางเดินเชื่อมถึงกันโดยตลอด มีการสร้างคูและกำแพงที่สูงถึง ๑๑ เมตร ล้อมรอบตัวพระราชวัง พระราชวังต้องห้ามใช้ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ ๑๔ ปี ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๔๐๖ จนถึง ค.ศ. ๑๔๒๐ จึงแล้วเสร็จ

พระราชวังแห่งนี้เคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระจักรพรรดิ ๒๔ พระองค์ แบ่งเป็นราชวงศ์หมิง ๑๔ พระองค์ และราชวงศ์ชิง ๑๐ พระองค์ ก่อนที่จะถูกยุติการเป็นศูนย์กลางทางการเมืองของประเทศจีนในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ พร้อมกับการสละราชสมบัติของสมเด็จพระจักรพรรดิผู่อี๋ ซึ่งเป็นจักรพรรดิพระองค์สุดท้ายแห่งมหาจักรวรรดิจีน

ปัจจุบันพระราชวังต้องห้ามได้ลงทะเบียนเป็นมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๑ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๗ ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ พระราชวังเฉียนหยาง พระราชวังพักตากอากาศของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงก็ได้ลงทะเบียนร่วมเป็นมรดกโลกกับพระราชวังต้องห้าม ภายใต้ชื่อ “พระราชวังแห่งราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงในปักกิ่งและเส้นหยาง”

๒.๑.๓ พระราชวังฤดูร้อน (颐和园 : Summer Palace) หรือ อี้เหอ-ยฺเหวียน (Yíhé Yuán) เป็นพระราชวังอยู่ในกรุงปักกิ่ง ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับพระราชวังหยวนหมิงหยวน ห่างจากพระราชวังต้องห้ามไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ ๘ กิโลเมตร เริ่มก่อสร้างในสมัยราชวงศ์จิน (ค.ศ. ๑๑๑๕-๑๒๓๔) โดยจักรพรรดิไท่จงหวัง เมื่อย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่ปักกิ่ง และเป็นที่ประทับของจักรพรรดิราชวงศ์หยวน จนกระทั่งถึงรัชกาลของจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง พระองค์ทรงบูรณะและสร้างพระตำหนักแห่งใหม่ขึ้นบนเนินเขา ในปี ค.ศ. ๑๗๔๙

พระราชวังฤดูร้อน มีพื้นที่ประมาณ ๒.๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๘๑๒.๕ ไร่ ประกอบด้วยเนินเขาสูง ๖๐ เมตร มีพระตำหนักอยู่บนเนินเขา และทะเลสาบคุนหมิง มีเนื้อที่ประมาณ ๒.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ (๑,๓๗๕ ไร่) คิดเป็น ๓ ใน ๔ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยทะเลสาบนี้เกิดจากการใช้แรงงานคน ขุดดินขึ้นไปถมเป็นเนินเขาสำหรับสร้างพระตำหนัก

ในปัจจุบัน พระราชวังฤดูร้อนพร้อมด้วยอุทยานอี้เหอ-ยฺเหวียน ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกภายใต้ชื่อ “พระราชวังฤดูร้อนและอุทยานในกรุงปักกิ่ง” ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๒๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) ที่เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น

๒.๑.๔ หอสักการะฟ้าเทียนถาน (天坛 : Temple of Heaven) หรือ Tiāntán ตั้งอยู่ที่เขตตงเฉิง กรุงปักกิ่ง ตัวหอสร้างขึ้นในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อแห่งราชวงศ์หมิงเมื่อปี พ.ศ. ๑๙๖๓ (ค.ศ. ๑๔๒๐) โดยมีเดิมชื่อว่า เทียนตี้ถัน ซึ่งแปลว่า หอสักการะฟ้าดิน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๐๗๗ (ค.ศ. ๑๕๓๔) ได้มีการสร้างหอสักการะดินขึ้นอีกแห่งหนึ่ง หอสักการะฟ้าดินจึงได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็นหอสักการะฟ้าเพียงอย่างเดียว จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๓๒ (ค.ศ. ๑๘๘๙) ได้เกิดเหตุฟ้าผ่าทำให้หอเสียหาย รัฐบาลจีนในสมัยนั้นจึงมีโครงการสร้างหอดังกล่าวขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. ๒๔๔๙ (ค.ศ. ๑๙๐๖) ทดแทนของเดิม

หอสักการะฟ้าเทียนถาน สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมบวงสรวงฟ้า และขอพรให้การเกษตรอุดมสมบูรณ์ ซึ่งพิธีกรรมเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อความเชื่อของจีนในเรื่องฟ้า

ดินและจักรพรรดิซึ่งถูกมองว่าเป็น “โอรสแห่งสวรรค์” ภายในบริเวณหอสักการะฟ้ามีจุดสำคัญที่น่าสนใจคือ แท่นบูชาฟ้า (Circular Mound Altar) ซึ่งเป็นที่ใช้ประกอบพิธีกรรมบวงสรวง ตัวแท่นมีการออกแบบเป็นชั้นวงกลมซ้อนกัน ๓ ชั้น โดยมีศูนย์กลางที่เรียกว่า “หินหัวใจสวรรค์” ซึ่งเมื่อพูดหรือร้องเพลง เสียงจะสะท้อนกลับมามาดังก้อง เป็นตัวแทนของความเชื่อในการสื่อสารระหว่างมนุษย์และสวรรค์

ตัวห้อมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๓๒.๕ เมตร สูง ๓๘ เมตร สร้างโดยมิได้ใช้ตะปูยึดแม้แต่ตัวเดียว หอนี้ได้รับลงทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) โดยได้รับการยกย่องว่าเป็น “ผลงานชิ้นเอกทางสถาปัตยกรรมและการออกแบบภูมิทัศน์ ที่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลกอย่างเรียบง่ายและชัดเจน...” เนื่องจาก “รูปแบบและการออกแบบเชิงสัญลักษณ์ของหอสักการะฟ้า มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อสถาปัตยกรรมและการวางผังเมืองในตะวันออกไกลมาตลอดหลายศตวรรษ”

๒.๑.๕ วัดหย่งเหอ (雍和宮 : Lama Temple) มีความหมายตามตัวอักษรว่า “วังแห่งสันติภาพและความกลมเกลียว” คนไทยทั่วไปมักจะเรียกว่า “วัดลามะ” (喇嘛庙) วัดนี้เป็นวัดและอารามในศาสนาพุทธแบบทิเบต นิกายเกลุกปะ ตั้งอยู่ในเขตตงเชิง สถาปัตยกรรมและศิลปะของวัดเป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบของจีนฮั่นและทิเบต วัดแห่งนี้เป็นหนึ่งในอารามพุทธศาสนาทิเบตที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน และยังคงเป็นวัดพุทธศาสนาที่มีสถานะสูงสุดของประเทศจีนในช่วงกลางและปลายราชวงศ์ชิง

วัดหย่งเหอ เริ่มสร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๖๙๔ สมัยราชวงศ์ชิง พื้นที่ในอดีตแห่งนี้เคยเป็นสถานที่พำนักของขันทีประจำราชสำนักในสมัยราชวงศ์หมิง และวัดแห่งนี้นี้ยังเป็นสถานที่ประสูติของสมเด็จพระจักรพรรดิเฉียนหลง ซึ่งเป็นจักรพรรดิลำดับที่ ๖ ของราชวงศ์ชิงอีกด้วย

ในปัจจุบัน วัดหย่งเหอกลายเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของกรุงปักกิ่ง เนื่องจากมีผู้ศรัทธามากกราบไหว้ในทุกโอกาส ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลตรุษจีน (春节 - Chūnjié) เทศกาลไหว้บรรพบุรุษ (清明节 - Qīngmíng Jié) เทศกาลแข่งเรือมังกร (端午节 - Duānwǔ Jié) เทศกาลไหว้พระจันทร์ (中秋节 - Zhōngqiū Jié) หรือมากกราบไหว้เพื่อขอพร ขอบาน ขอความรัก ขอลูกขอหลาน เป็นต้น

๒.๑.๖ กำแพงเมืองจีน (万里长城 : Great Wall of China) มีความหมายตามตัวอักษรว่า “กำแพงหมื่นลี้” (Wànlǐ Chángchéng) กำแพงเมืองจีน หรือ 长城 (Chángchéng) เป็นกำแพงที่มีป้อมคั่นเป็นช่วง ๆ ของจีนสมัยโบราณ กำแพงส่วนใหญ่ที่ปรากฏในปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ฉินเมื่อกว่า ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว ตั้งแต่ก่อนรัชสมัยของจิ๋นซีฮ่องเต้ ปฐมจักรพรรดิพระองค์แรกในประวัติศาสตร์จีน เพื่อป้องกันการบุกรุกจากชาวฮั่น หรือซุนหนุ สมเด็จพระจักรพรรดิสมัยราชวงศ์ฉิน จึงได้สั่งให้สร้างกำแพงหมื่นลี้ขึ้นตามชายแดน เพื่อป้องกันพวกซุนหนุและพวกเติร์ก ที่เข้ามารุกรานจากทางเหนือ หลังจากนั้นยังมีการสร้างกำแพงต่ออีกหลายครั้งด้วยกัน แต่ภายหลังก็มีเผ่าเร่ร่อนจากมองโกเลียและแมนจูเรียสามารถบุกฝ่ากำแพงเมืองจีนได้สำเร็จ

เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานมรดกวัฒนธรรมแห่งชาติจีนได้ประกาศว่า นักโบราณคดีได้ตรวจวัดความยาวของสิ่งก่อสร้างจากน้ำมือนมนุษย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกหรือ “กำแพงเมืองจีน” อย่างเป็นทางการนานร่วม ๕ ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๘-๒๐๑๒ และพบว่ายาวกว่าที่บันทึกไว้เดิมกว่า ๒ เทา หรือ ๒๑,๑๙๖.๑๘ กิโลเมตร จากเดิม ๘,๘๕๐ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๑๕ มณฑลทั่วประเทศ กำแพงนี้นับเป็น ๑ ใน ๗ สิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคกลาง และยังได้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ (ค.ศ. ๑๙๘๗) ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๑ ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส อีกด้วย

๒.๑.๗ อาคารที่อยู่อาศัยในย่านโบราณ (胡同 : Hutong Areas) หูตง เป็นตรอกหรือซอยแคบ ๆ ที่มีบ้านเรือนที่เป็นลักษณะบ้านเรือนแบบดั้งเดิมของจีนซึ่งมีลานบ้านร่วมกัน ที่มักพบในเมืองทางตอนเหนือของกรุงปักกิ่ง ตรอกหรือซอยเหล่านี้จะเชื่อมต่อกับลานบ้านแห่งอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง จนเกิดการรวมตัวกันเป็นลักษณะชุมชนเล็ก ๆ เรียกว่าหูตง แล้วก็เชื่อมต่อกับอีกหูตงที่อยู่ใกล้เคียงไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นย่านชุมชนขนาดใหญ่ในที่สุด ซึ่งในอดีตหูตงเคยถูกใช้เป็นเขตการปกครองระดับล่างสุดภายในเมืองของประเทศจีนสมัยโบราณด้วย

ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ ๒๐ เป็นต้นมา หูตงหลายแห่งในกรุงปักกิ่งถูกรื้อถอนเพื่อสร้างถนนและอาคารใหม่ อย่างไรก็ตาม เมื่อไม่นานมานี้ หูตงหลายแห่งได้รับการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เพื่อพยายามรักษาแง่มุมนี้ของประวัติศาสตร์วัฒนธรรมจีน หูตงก่อตั้งขึ้นครั้งแรกในราชวงศ์หยวน (ค.ศ. ๑๒๗๙-๑๓๖๘) และต่อมาได้ขยายอาณาเขตในราชวงศ์หมิง (ค.ศ. ๑๓๖๘-๑๖๔๔) และราชวงศ์ชิง (ค.ศ. ๑๖๔๔-๑๙๑๑)

๒.๒ ความรู้เกี่ยวกับนิราศ

๒.๒.๑ นิราศ หมายถึง วรรณคดีร้อยกรองประเภทหนึ่ง ที่มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับการเดินทาง พรรณนาถึงการจากที่อยู่หรือบุคคลอันเป็นที่รัก โดยผู้แต่งจะใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางของเรื่อง เล่าถึงเส้นทางและสิ่งที่พบเห็นระหว่างการเดินทาง พร้อมสอดแทรกความรู้สึกนึกคิด หรือความอาลัยอาวรณ์ต่อคนรัก เนื่องจากผู้แต่งนิราศส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย จึงมักจะมีเนื้อหาส่วนหนึ่งพรรณนาคร่ำครวญถึงหญิงที่รัก ซึ่งเป็นชนบของการแต่งนิราศที่สืบทอดกันต่อมา

คำว่า “นิราศ” มีความหมายตามตัวอักษรว่า จาก, พราก, ไปจาก ะเหระหน และนิราศยังอาจจะหมายถึงงานประพันธ์ที่พรรณนาถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์นั้น ๆ โดยไม่ได้มีการเดินทางหรือการพลัดพรากเกิดขึ้นเลยก็ได้

๒.๒.๒ รูปแบบฉันทลักษณ์ในนิราศ นิราศสามารถแต่งด้วยบทร้อยกรองชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงชนิดเดียวตลอดทั้งเรื่อง หรือจะใช้บทร้อยกรองหลายชนิดมาเรียงร้อยกันเพื่อแต่งเป็นนิราศก็ได้ โดยมักจะมีเนื้อหาในเชิงพรรณนาถึงการเดินทางเป็นหลัก ผู้แต่งนิราศจะบรรยายถึงเส้นทาง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง และบอกเล่าถึงสิ่งที่พบเห็นระหว่างการเดินทาง ขณะเดียวกัน

ก็มักจะสอดแทรกความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางนั้นด้วย ซึ่งผู้แต่งนิราศมักจะเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็น ผสมกับความรู้สึกภายในตัวตนของผู้แต่งนิราศ แล้วจึงพรรณนาออกมาเป็นบทร้อยกรองตามฉันทลักษณ์ของนิราศเรื่องนั้น ๆ

ฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองที่สามารถพบในนิราศนั้น มีหลากหลายรูปแบบ และไม่มีแบบแผนกำหนดตายตัว ซึ่งสามารถยกตัวอย่างพอเป็นสังเขปได้ดังต่อไปนี้

นิราศที่ใช้ฉันทลักษณ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ เช่น นิราศนรินทร์ (นายนรินทร์ธิเบศร์) นิราศสุพรรณ (สุนทรภู่) นิราศพระบาท (พระมหานาควัดท่าทราย) นิราศนี้จะใช้โคลงสี่สุภาพในการแต่งคำประพันธ์ตลอดทั้งเรื่อง ดังตัวอย่างเช่น

๑ วัดแจ้งแต่งตึกตั้ง	เตียนนอน
เคยปนกันน้อยคอน	คู่พร้อง
เคยลอบตอบสารสมร	สมารสมัก รักเอย
จำจากพรากนุชน้อง	นกล้อยลอยลม ฯ
๑ สาวแก่แม่มายแม่น	มีคุณ
ขอเดชะพระวรุณ	ราชรู้
ยามดึกนิกสงบุญ	แบ่งฝาก มากเอย
วัดช่วยอวยสวัสดิ์ชู	คิดพร้องสนองเพลง ฯ
นิราศสุพรรณ (สุนทรภู่)	

นิราศที่ใช้ฉันทลักษณ์ประเภทกาพย์ห่อโคลง เช่น นิราศธารทองแดง, นิราศธารโศก ซึ่งแต่งโดยเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร หรือเจ้าฟ้ากุ้ง ผู้แต่งนิราศจะใช้กาพย์ยานี ๑๑ สลับกับโคลงสี่สุภาพบทต่อบท โดยเนื้อความที่ปรากฏในกาพย์และโคลงจะมีความคล้ายคลึงกัน ดังตัวอย่างเช่น

๑ เถาวัลย์พันพฤษภา	ถิบชิงช้าช้าแกว่งไกว
ทำเพลงวังเวงไพร	ส่งเสียงเรื้อยเฉื่อยละคอนเครง ฯ
๑ เถาวัลย์พันไม้หย่อน	ลงมา
สาวนั่งถิบชิงช้า	ห้วงห้อย
ทำเพลงวังเวงอา	รมณชื่น
เสียงส่งเพราะดอกสร้อย	ฉำร้องละคอนเครง ฯ
นิราศธารทองแดง (เจ้าฟ้ากุ้ง)	

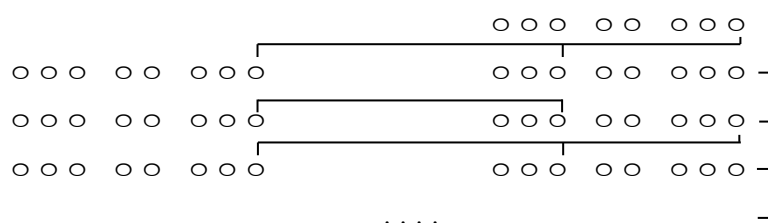
นิราศที่ใช้ฉันทลักษณ์ประเภทกลอนสุภาพ หรือกลอนแปด เช่น นิราศภูเขาทอง, นิราศพระบาท ซึ่งแต่งโดยพระสุนทรโวหาร (ภู่) ซึ่งเป็นฉันทลักษณ์ที่ผู้แต่งนิราศส่วนใหญ่นิยมใช้ในการแต่งนิราศมากที่สุด โดยบทกลอนที่เป็นนิราศจะแตกต่างจากบทกลอนสุภาพทั่วไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น กล่าวคือ บทกลอนนิราศจะเป็นการบรรยายการเดินทาง โดยเริ่มต้นบทกลอนนิราศวรรคแรกด้วยวรรครับ และจบบทกลอนนิราศวรรคสุดท้าย (วรรคส่ง) ด้วยคำว่า “เอย” บทกลอนนิราศแต่ละ

บทจะมี ๔ วรรค (ยกเว้นบทแรกจะมีเพียง ๓ วรรค) แต่ละวรรคจะมี ๘ คำ (อนุโลมระหว่าง ๗-๙ คำ) มีการส่งคำสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบท ตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ ได้แก่

- คำสุดท้ายของวรรคแรก (วรรคสดับ) ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๓ ของวรรคที่สอง (วรรครับ)
- คำสุดท้ายของวรรคที่สอง (วรรครับ) ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่สาม (วรรครอง) และคำที่ ๓ ของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง)
- คำสุดท้ายของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง) ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่สอง (วรรครับ) ในบทกลอนถัดไป

ซึ่งสามารถเขียนเป็นรูปแบบฉันทลักษณ์ได้ดังนี้

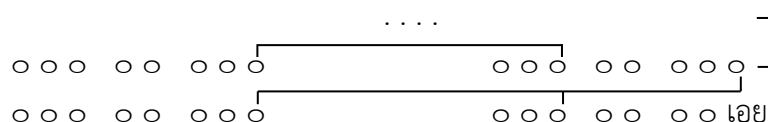
ฉันทลักษณ์เริ่มต้นบทกลอนนิราศ

ดั่งศรศักดิ์ปักชำระกำทรวง
เจ้าคุณแคนแสนโกรทพิโรพี
จนพระหน่อสุริยวงศ์ทรงพระนาม

โอ้อาลัยใจหายไม่วายห่วง
เสียดายดวงจันทร์พาพะงาม
แต่เดือนยี่จันทน์ย่างเข้าเดือนสาม
จากอารามแรมร้างทางกันดาร
นิราศพระบาท (สุนทรภู่)

ฉันทลักษณ์สิ้นสุดบทกลอนนิราศ

ได้วันครึ่งถึงเวียงประทับวัด
นิราศนี้ปีเถาะเป็นเคราะห์ร้าย
ที่เปล่าเปลี่ยวมิได้เอามาเสกใส่
ทั้งคนฟังคนอ่านสารแสดง

โหม่นสอาดคร่ำครวญสูญหาย
เราจดหมายตามมีมาชี้แจง
ใครไม่ไปก็จงจำคำแถลง
ฉันขอแบ่งส่วนกุศลทุกคนเอยฯ
นิราศพระบาท (สุนทรภู่)

๒.๓ ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาโครงการบูรณาการนิราศปักษ์นี้
กลอนสุภาพ หรือกลอนแปด ในการศึกษาเท่านั้น

จะใช้รูปแบบฉันทลักษณ์ร้อยกรองประเภท

บทที่ ๓ วิธีดำเนินงาน

การทำโครงการบูรณาการเรื่องนิราศปักกิ่ง คณะผู้จัดทำโครงการได้วางแผนการดำเนินงาน
ดังนี้

๓.๑ ค้นคว้าศึกษาข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ คือ

๑. ห้องสมุดโรงเรียนเทพศิรินทร์

๒. เว็บไซต์ต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ <https://iao.bangkok.go.th>

๒.๒ <https://whc.unesco.org>

๒.๓ <https://vajirayana.org>

๒.๔ <https://thaibizchina.com>

๒.๕ <https://www.tiewjourney.com>

๒.๖ <https://english.beijing.gov.cn>

๒.๗ <https://thai.cri.cn>

๒.๘ <https://www.reefjungle.com>

๒.๙ <https://www.patourlogy.com>

๓.๒ ศึกษาการเขียนนิราศ

๓.๒.๑ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง

๓.๒.๒ ศึกษาข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของกรุงปักกิ่ง

๓.๒.๓ ศึกษาฉันทลักษณ์ของบทร่ายกรองประเภทนิราศ

๓.๓ ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

แต่งบทร่ายกรองนิราศชื่อ นิราศปักกิ่ง จำนวน ๑๕ บท

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

ผลการศึกษาโครงการบูรณาการเรื่อง นิราศปักษ์ ผู้จัดทำโครงการบูรณาการได้ทำการแต่ง
บทนิราศโดยใช้กลอนสุภาพ เพื่อนำเสนอข้อมูลเมืองปักษ์ตามที่ได้ศึกษามาข้างต้น ดังนี้

ตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่แนบเนียน	บรรจงถ้อยร้อยอักษรเป็นกลอนเขียน
เป็นนิราศจากเมืองไทยไปปักษ์	เพื่อได้เรียนได้ลองดูวิชา
สามพันกว่าปีผ่านเนิ่นนานมา	เมืองประวัตินานยังเป็นหนักหนา
เหลียว จิน หยวน หมิง ชิง ตามลำดับ	กษัตริย์ห้าราชวงศ์ทรงปกครอง
พระราชวังต้องห้ามงามเรืองรอง	ที่ประทับจักรพรรดิจัดฉลอง
เป็นศูนย์กลางการปกครองในอดีต	อาคารทองพระที่นั่งช่างมากมาย
ที่ลานกว้างเหล่าขุนนางยืนเรียงราย	ประกาศิตประกาศกฎโทษทั้งหลาย
ภายในวังยังมีสวนส่วนประทับ	คอยสนองนโยบายคำบัญชา
สะท้อนความยิ่งใหญ่ผ่านเวลา	ที่สำหรับอาศัยให้บรรดา
วันต่อมาออกเยือนวังฤดูร้อน	จึงกลายมาเป็นมรดกโลกเลื่องลือ
ทะเลสาบคุนหมิงล้อมเนินเขาคือ	สถานที่พักผ่อนอันลือชื่อ
เปรียบประดุจสวรรค์อันสูงส่ง	แรงฝีมือคนสร้างร่างผลงาน
สิ่งก่อสร้างทะเลเขางามตระการ	ลอยตัวลงมาปรากฏบนสถาน
ถึงยามบ่ายเยือนหอสักการะฟ้า	ดูจิ๋มมานบนดินสิ้นชั่วกาล
จักรพรรดิทำพิธีนานหลายวัน	สถานที่บูชาแดนสวรรค์
ตัวหอเก่าเคยต้องอสัญชาติ	เพื่อมีขวัญพืชผลให้สมบูรณ์
รัฐบาลจึงสร้างใหม่เพื่อเทิดทูน	พิงพินาศโครงสร้างใหม่สลายสูญ
วันรุ่งขึ้นไปเยือนวัดลามะ	ตามข้อมูลหอเก่าที่มีมา
ในนิยายแบบทิเบตที่บูชา	เป็นอารามพุทธะ-ศาสนา
พอดกบ่ายย้ายย่างไปเที่ยวท่อง	ผู้ศรัทธากราบไหว้หลายเทศกาล
ดูมังกรยาวหมื่นลี้มีตำนาน	กำแพงป้องกันประเทศที่กล่าวขาน
มีป้อมปราการตั้งเป็นระยะ	ทอดตัวผ่านกลางขุนเขาที่ยาวไกล
ทั้งเป็นที่กำบังตนให้พ้นภัย	เพื่อที่จะให้ทหารได้อาศัย
เป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งที่ใหญ่ยิ่ง	เพื่อป้องกันข้าศึกร้ายมาโจมตี
กำแพงใหญ่ยังไม่สู้คุณความดี	พอเห็นจริงก็ประจักษ์สมศักดิ์ศรี
ก่อนจะกลับเยี่ยมเยือนเขตเรือนยาน	เพียงแค่มีกักป้อมให้พ้นอภัย
คือทุ่งชุมชนไม่วุ่นวาย	เป็นชุมชนโบราณที่ไม่สลาย
จากทุ่งถึงเวลาอำลาจาก	อนุรักษ์คล้ายชุมชนเก่าของชาวจีน
แต่เวลามักจะหมดเป็นอาจิน	ทั้งที่อยากท่องเที่ยวให้หมดสิ้น
	จึงขอบินลาลับกลับไทยเอยฯ

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การจัดทำโครงการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง นิราศปักกิ่ง มีจุดประสงค์ ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรุงปักกิ่ง
๒. ศึกษาข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของกรุงปักกิ่ง
๓. ศึกษาฉันทลักษณ์ของบทร่ายกรองประเภทนิราศ

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๕.๑.๑ กรุงปักกิ่ง เป็นเมืองหลวงและเป็นศูนย์กลางทางการเมืองการปกครองของประเทศจีน ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี เคยมีจักรพรรดิปกครองรวม ๕ ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์เหลียว, ราชวงศ์จิน, ราชวงศ์หยวน, ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง จนกระทั่งมีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) ก็ได้สถาปนาปักกิ่งให้เป็นเมืองหลวงของประเทศ โดยคำว่าปักกิ่ง มาจากคำภาษาจีนกลางคือ เป่ย์จิง (Beijing) แปลว่า “เมืองหลวงทางทิศเหนือ” เพื่อแยกให้แตกต่างจากเมืองหนานจิง ซึ่งแปลว่า “เมืองหลวงทางทิศใต้”

๕.๑.๒ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงปักกิ่ง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และแสดงความยิ่งใหญ่ของประเทศจีน ได้แก่

- พระราชวังต้องห้าม ซึ่งมีสถานะเป็นพระราชวังหลวง ตลอดจนเป็นที่ประทับและออกว่าราชการของสมเด็จพระจักรพรรดิถึง ๒๔ พระองค์ ก่อนที่จะถูกยุติบทบาทการเป็นศูนย์กลางทางการเมืองของจีนในปี ค.ศ. ๑๙๑๒
- พระราชวังฤดูร้อน มีการสร้างทะเลสาบคุนหมิงอยู่ภายในพระราชวัง ซึ่งสร้างโดยใช้แรงงานคนขุดทะเลสาบ และนำดินที่ขุดไปถมเป็นเนินเขาเพื่อสร้างพระตำหนัก
- หอสักการะฟ้าเทียนถาน เป็นสถานที่ที่สมเด็จพระจักรพรรดิทำพิธีบวงสรวงเพื่อขอให้พืชผลภายในประเทศอุดมสมบูรณ์ โดยจัดพิธีปีละสองครั้ง หอนี้เคยถูกฟ้าผ่าจนเสียหายในปี ค.ศ. ๑๘๘๙ ปัจจุบันเป็นหอใหม่ที่สร้างขึ้นทดแทนในพื้นที่เดิม
- วัดหย่งเหอ วัดในพุทธศาสนาแบบทิเบต นิกายเกลุกปะ สถาปติยกรรมภายในวัดเป็นการผสมผสานระหว่างจีนฮั่นและทิเบต และเป็นวัดพุทธศาสนาทิเบตที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน
- กำแพงเมืองจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคกลาง โดยสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันข้าศึกศัตรูที่จะมารุกรานจากทางทิศเหนือ ความยาวของกำแพงทอดตัวผ่าน ๑๕ มณฑลทั่วประเทศจีน รวมความยาวของกำแพงทั้งสิ้น ๒๑,๑๙๖.๑๘ กิโลเมตร

- กลุ่มอาคารโบราณหู่ท่ง เป็นชุมชนอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมที่มีการปกครองระดับล่างสุดในระดับการปกครองของประเทศไทย

๕.๑.๓ นิราศ คือบทร้อยกรองที่มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับการเดินทาง โดยผู้แต่งจะใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางในการดำเนินเรื่อง โดยใช้รูปแบบฉันทลักษณ์ที่หลากหลาย แต่รูปแบบฉันทลักษณ์ที่นิยมใช้ในการแต่งนิราศมากที่สุด คือ กลอนสุภาพ โดยกำหนดให้เริ่มต้นบทกลอนนิราศวรรคแรกด้วยวรรครับ และจบบทกลอนนิราศวรรคสุดท้าย (วรรคส่ง) ด้วยคำว่า “เอ๋ย”

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ผู้จัดทำโครงการบูรณาการพบว่า ในประเทศไทยยังมีเมืองที่สำคัญอีกหลายแห่ง ทั้งในด้านของเทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภาษา เช่น เชียงใหม่ (ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเงิน), หนองคาย (เมืองใหญ่ที่สุดและมีประชากรมากที่สุด) กว่างโจว และ เซินเจิ้น (ศูนย์กลางการค้าและการผลิต) ซึ่งเห็นควรจะได้ศึกษาต่อไป

๕.๓ ปัญหาและอุปสรรค

ในการศึกษาข้อมูลโครงการบูรณาการนี้ ผู้ศึกษาไม่ได้ทำการศึกษาจากสถานที่จริง จึงยังไม่สามารถเข้าใจบริบททางสังคมในยุคสมัยนั้นได้อย่างชัดเจน

๕.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

๕.๔.๑ ได้รับความรู้เรื่องประวัติกรุงปักกิ่ง

๕.๔.๒ ได้รับความรู้เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงปักกิ่ง

๕.๔.๓ ได้รับความรู้เรื่องการแต่งนิราศ

บรรณานุกรม

- พวงนิล คำปิงส์. ๒๕๕๖. **จีน**. กรุงเทพฯ : หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๖๑. **พจนานุกรมนักเรียน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สันติ ลิ้มปิติติพร. ๒๕๕๗. **ตะลุยเมืองจีน**. กรุงเทพฯ : D+PLUS.
- “กรุงปักกิ่ง”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://iao.bangkok.go.th/content-detail/๑๒๓๑๔>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “กำแพงเมืองจีน”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://whc.unesco.org/en/list/๔๓๘/>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “โคลงนิราศสุพรรณ”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://vajirayana.org/โคลงนิราศสุพรรณ-ของสุนทรภู่-ฉบับสมบูรณ์/โคลงนิราศสุพรรณ>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “นิราศธารทองแดง”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://vajirayana.org/ประชุมวรรณคดีเรื่อง-พระพุทธรูป/ภาพย่อโคลงประพาสธารทองแดง>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “นิราศพระบาท”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://vajirayana.org/ประชุมวรรณคดีเรื่อง-พระพุทธรูป/โคลงนิราศพระพุทธรูป>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “ปักกิ่ง”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : https://thaibizchina.com/figure_publication/beijing/. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “พระราชวังต้องห้าม”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://www.tiewjourney.com/post/the-forbidden-city-beijing>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “พระราชวังฤดูร้อน”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://english.beijing.gov.cn/specials/parktours/guidevisitors/summerpalace/>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “ย่านโบราณ胡同”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://thai.cri.cn/๒๐๒๓/๐๒/๐๑/ARTIn๕jjsxQSBadTDmdG๓UBg๒๓๐๒๐๑.shtml>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “วัดลามะ”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://www.reefjungle.com/content/๒๓๓๒/พาเที่ยว-วัดลามะ-ยงเหอกง-ในปักกิ่ง>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.
- “หอสักการะฟ้า”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <https://www.patourlogy.com/why-is-the-temple-of-heaven-a-world-heritage-site/>. สืบค้นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘.